

БУРЧГА САДОҚАТ БЎЛМАСА, ҚОНУНЛАР ҚОР ҚИЛМАЙДИ

Республикамызда коррупцияга қарши кураш кун тартибидаги масалага айланди. Жамиятни издан чиқарувчи занг каби бу иллатни бартараф этиш мақсадида, давлатимиз раҳбари фаолиятининг илк кунлариданоқ кураш бошлаган бўлиб, ушбу иш албатта, ўз самарасини бераётир. Юртимизда бу борада қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Коррупцияга қарши курашувчи махсус тузилма-платформа яратилди. Албатта, чиқарилаётган қонун, қарор ва фармонлар натижаси тез орада кўриниб, жамиятимизда шаффофлик принципи амал қилмоқда. Коррупциянинг нақадар ёмон иллат бўлиб, у миллат ва юрт тараққиётига тўсиқ бўлишини бугун ҳар бир раҳбар кадр англаб етди, десак, муболаға бўлмайди. Юртимизда эса бошлаган ошқоралик, шаффофлик, шамолининг ҳаётбахш эпкинлари яққол сезилмоқда. Олиб борилаётган қонунчилик ислохотларини, коррупцияга қарши курашиш борасидаги жаҳон тажрибасига асосланган қадамларимизни нуфузли халқаро экспертлар ҳам яқдил қўллаб-қувватламоқдалар. Албатта, ҳалолликка асосланган жамият халқимизнинг орзу-ниятидирки, ота-боболаримиз ҳалоллик, адо-

Муносабат

лат каби тушунча ва тамойилларни ҳамиша нондек табаррук санаб келган. Фақат кейинги вақтларда гуруч курмасиз бўлмаганидек, айрим мансабдорлар коррупция иллатига йўл қўйганди. Тезкорлик билан кўрилган чоралар натижасида ва чиқарилган қарорлар, қонунлар сабаб, халқнинг бугун давлатга ишончи тобора орта бормоқда. Албатта, вақт ва замоннинг ўзи бугун бундай умидбахш ва савоб ишларни жадал давом эттиришни, жамият дардларини ўз ўрнида даволашни тақозо этади.

Шуни биладиган ва чуқур ҳис этадиган Юрт-

бошимиз яқинда яна бир фармонга имзо чекди. У ҳам бўлса, “Коррупцияга қарши муросасиз муносабатда бўлиш муҳитини яратиш, давлат ва жамият бошқарувида коррупциявий омилларни кескин камайтириш ва бунда жамоатчилик иштирокини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги расмий ҳужжатдир. Жорий йил 6 июлида қабул қилинган бу фармон номидан кўриниб турганидек, коррупция иллатига нисбатан муросасиз курашни ўз олдида мақсад қилиб қўйгани билан аҳамиятлидир. Фармонда таъкидланганидек, мамлакатимизда коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши муросасиз курашнинг илғор жаҳон стандартларига асосланган тизимини жорий этиш бўйича изчил чоралар кўрилмоқда.

Давлат органлари ва ташкилотларида очиқлик, шаффофлик, холислик, қўйинги, адолатни таъминлаш ҳамда мансабдорларнинг у катта ё кичиклигидан қатъий назар, аҳоли олдида ҳисобдорлигини, жавобгарлигини йўлга қўйиш орқали давлат бошқарувида самарали ва таъсирчан жамоатчилик назоратини йўлга қўйиш бобида зарур шарт-шароитлар яратилди.

Профессор
Карим Норматовнинг

“ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН МЕЪМОРИ”

деб номланган иккинчи
китоби чоп этилди.

Юксак салоҳиятга эга, миллий-ғоявий фикрлари теран сиёсий етакчининг ўнлаб, юзлаб ташаббусларига биноан давлат ва жамият ривожланишига қаратилган мақсадли лойиҳа-ишланмалари илмий-назарий амалиёт сифатида яхлит яқунланган Президент таълимоти вужудга келмоқда. Шунинг учун ҳам китобнинг бош мақсади ва вазифаси янги Ўзбекистон меъмори таълимотининг айрим жиҳатларига бағишланган мамлакат тараққиётининг барча жабҳалари туб бурилиш истиқболини белгилаб бермоқда.

“Сиёсий эссе. II китоби”да: Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлисга тўртта Мурожаатномалари асосий “Йўл харита”ларини ташкил этса, халқаро майдонда давлат раҳбарининг БМТ Бош Ассамблеясининг 72 ва 75 сессияларидаги ташаббусларга тўла мазмунли чиқишлари; унинг, Учинчи Ренессанс пойдеворини барпо этишлари тўғрисида ва бошқа инновацион ташаббуслари янги Ўзбекистон тараққиётининг таълимоти асосини ташкил қилади.

Ривожланаётган янги Ўзбекистонда

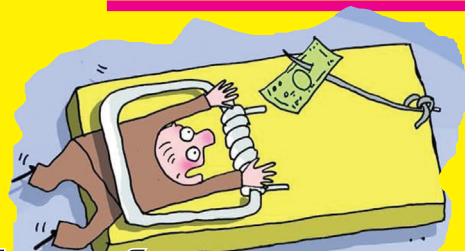
Шавкат Мирзиёев таълимоти куч-қудрат манбаи ва миллий-ғоявий асосий йўналиши сифатида мамлакат аҳлини, айниқса ёшларни улкан марралар сари бошлайди, ишонч билан айтганда, жаҳон ҳамжамиятида мамлакатнинг ўзига хос ва мос муносиб ўрнига эга бўлишини таъминлайди.

Яқуний хулоса сифатида китобда қайд қилинганideк, янги Ўзбекистон – янги марралар сари шиори остида миллий тараққиётимизнинг 100 та инновацион ташаббуслари Президент таълимоти асосидаги лойиҳалар ва ишланмалар ўз муддатига кўра, кетма-кет бажарилиши илмий-назарий ҳамда амалий жиҳатдан асослаб берилган.

Таҳририят

Ушбу сонда:

“Болалар ризкига
чанг солувчиларга
орамизда жой йўқ”

Чегара билмас муаммонинг
“чегараси” қаерга?

ТАДБИРКОРНИ
УНДИРИШ
КЕРАК,
СИНДИРИШ
ЭМАС

ҚИСКА
САТРЛАРДА
ЎҚИҢ!

Айрим аҳоли қатламларига 500 минг сўм миқдорига бир марталик моддий ёрдам кўрсатилади.

БУРЧГА САДОҚАТ БЎЛМАСА, ҚОНУНЛАР КОР ҚИЛМАЙДИ

1 Бу нима дегани?! Бу, шу деганики, халқ — катта, енгилмас куч. Ҳар бир ижобий, тарихий ҳодиса, аввало, муайян давлатнинг хошиш-истак-иродасига кўра амалга оширилади. Халқнинг ўз фаолиятини кузатиб турганини сезган ҳар бир мансабдор борки, қинғир қадам ташлагани истиҳола қилади. Мана шу орқали, жамоатчилик назорати деган катта, кучли ва яхлит механизм шакллантирилади. Айнан бу иш бугун давлат аҳамияти даражасидаги масалага кўтарилиб, коррупция иллатига қарши курашишга бевосита масъул орган — Коррупцияга қарши курашиш агентлиги ташкил қилинди. Кўплаб соҳаларда суистеъмолчиликни бартараф қилишга қаратилган ва коррупция олдини олишга хизмат қилувчи қатъий механизм амалга татбиқ этилди.

Шунга қарамай, айрим бир соҳаларда коррупция ҳолатлари сақланиб қолаётгани Президентимиз томонидан Фармонда алоҳида ачиниш билан таъкидланган. Бу эса, соҳада ҳали қилинадиган ишлар бисёрлигини, халқ ва жамоатчилик назоратини янада кучайтириш лозимлигини кўрсатади. Юқоридаги фармоннинг қа-

бул қилиниши бежиз эмас, албатта. У, олдиндаги долзарб масалаларни ўз ичига қамраб олгани билан аҳамиятлидир. Шунингдек, Фармонда мамлакат ривожининг бугунги босқичида коррупция Ўзбекистон давлати ва жамияти тараққиёти учун энг хавфли иллат эканлиги ва жиддий хатарларданлиги қайд этилди. Унга мурасасиз муносабатда бўлиш ҳар бир раҳбар ходимнинг энг устувор вазифаси этиб белгиланди. Бош Прокуратура ва бошқа мутаассадди ташкилотлар коррупциянинг ҳар қандай кўринишига нисбатан жавобгарлик муқаррарлигини таъминлашга масъул этиб белгиланди. Улар, эндиликда, бу иллатнинг барча кўринишларига мурасасиз курашга бор куч ва имкониятларини сафарбар этишлари белгиланди. Бу, албатта, соҳа ходимларига катта ва шарафли масъулият оқлайди.

Аёнки, қонундан кўрққан, унга итоат қилган одам, албатта, коррупциянинг яқинига ҳам бормайди. Мабодо, кимдир йўлдан адашгудек бўлса, унга энди мураса қилиб ўтирилмайди — қонун нима деса, шу бўлади. Бундан буён, коррупцияда айбланганларнинг очиқ жамоатчилик олдидаги реестри ташкиллаштирилиб, бу бора-

да айбланган шахслар давлат мукофотларига тавсия этилиш — тақдирланиш, сайланиш, тайинланиш ва бошқа бир қатор имтиёз-имкониятлардан маҳрум этилади.

Фармонга кўра, 2022 йил бошидан бир қатор янгиликлар, чунончи, давлат хизматчиларининг мажбурий даромад декларациялари шакллантирилади. Уларнинг хорижда нақд пул ва бошқа моддий бойликларга эга бўлиши тақиқланади.

Фармоннинг биринчи иловасига мувофиқ, 2021-22 йилларга мўлжалланган давлат дастури тасдиқланди. У ҳатто давлат хизматчиларининг одоб-ахлоқ кодексларини қабул қилишдек долзарб масалаларни ўз ичига олади. Бежиз бу ерда бу масалага тўхталганимиз йўқ, сабаби, халқимизда одоб-ахлоқ улугланади. Одоби шахс ноҳўя хатти-ҳаракатларга йўл қўймайди. Кодекс ишлаб чиқиши билан, нафақат коррупция, балки, бошқа номаъқулчиликлар, қонунбузилишларга ҳам раҳбарларнинг йўл қўйишига чек қўйилади. Юқорида айтилганидек, жамоатчилик олдида фалончи одобсиз раҳбар, деган тамғани олишдан албатта, ҳар бир ақли бутун инсон тортинади, истиҳола қилади.

Бир сўз билан айтганда, мазкур Фармон айна вақтида қабул қилинган концептуал аҳамиятдаги ҳужжат бўлиб, у юртимизда коррупциядек жирканч иллатни таг-томири билан қуритиб, халқимизнинг осойишталигини, раҳбарларнинг ҳалоллигини, бу орқали эса давлатимизнинг халқро аҳамиятдаги нуфузини тобора юксалишига муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Фармонни, шу боис ҳам, тараққиётимизни мустақамлаш борасида ташланган ажойиб ва шиддатли, самарадор ҳужжат, тарихий воқеа деб қабул қилишимиз мумкин. У энг эзгу мақсадларга яққол дастуруламал бўлиб хизмат қилади.

Нодирбек ШАРИПОВ,
Бош Прокуратура бошқарма
прокурори,
Бахтиёр НАЖИМОВ,
Андижон вилоят прокуратурасининг
бўлим бошлиғи,
Икромжон МАНСУРОВ,
журналист

ЧЕГАРА БИЛМАС МУАММОНИНГ

"ЧЕГАРАСИ" ҚАЕРДА?

Ҳозирги пайтда коррупцияга қарши кураш дунё миқёсидаги долзарб масалалардан бири бўлиб қолди. Глобаллашув, минтақа ва давлатларaro интеграция жараёнлари жадаллашиб бораётган мураккаб бир шароитда коррупция чегара билмас муаммога айланыпти. Таъкидлаш жоизки, коррупция келтириб чиқараётган оқибатлар жамиятга катта зарар етказмоқда. Чунки бундай ҳолатлар инсон ҳуқуқларининг қўпол равишда бузилишига олиб келади, иқтисодий ривожланишни издан чиқаради ҳамда жамият ва давлат учун ўта хавфли бўлган уюшган жиноятчилик ва терроризмнинг кенг ёйилишига шароит яратиб беради.

Хўш, коррупция нима ўзи, нега бундан дунё шу иллатга қарши курашмоқда? Коррупция мансаб, мавқеидан шахсий мақсадларда фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ижтимоий ҳуқуқий ҳодисадир. Маълумки, бу иллат ҳар қандай жамиятнинг сиёсий ва иқтисодий ривожланишига зарар етказди. Унинг домига илинган амалдор шахсий манфаатини давлат манфаатидан устун қўйиши натижасида мамлакатнинг сиёсий ва иқтисодий йўлига ҳамда аҳолининг аксарият қисмига тузатиб бўлмайдиган зарар етказди, чет эллик шерикларга ҳам ишончсизлик уйғотади ва уларни ҳамкорликдан қайтаради.

Тан олиб айтиш лозимки, мамлакатимизда ҳам коррупцияга қарши кура-

шиш изчиллик билан олиб борилмоқда. Бу борада сўз юритар эканмиз аввало, мамлакатимиз 2008 йилда коррупцияга қарши конвенцияга, 2010 йилда иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкилоти доирасида қабул қилинган коррупцияга қарши курашнинг Истанбул режасига қўшилганлигини, Олий Мажлис томонидан 2011 йилда Жиний даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича Евроосиё гуруҳи тўғрисидаги битимни ратификация қилинганлигини кўрсатиб ўтиш лозим. Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги Қонунининг қабул қилиниши, шунингдек коррупцияга қарши кураш бўйича Республика идораларaro комиссиясининг ташкил этилиши ва коррупцияга қарши курашиш бўйича Давлат дастурларининг қабул қилинганлиги коррупция билан боғлиқ ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда муҳим хизмат қилиб келмоқда.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2021 йил 6 июлдаги "Коррупцияга қарши мурасасиз муносабатда бўлиш муҳитини яратиш, давлат ва жамият бошқарувида коррупциявий омилларни кескин камайтириш ва бунда жамоатчилик иштирокини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармонида кўрсатиб ўтилган. 2021 йил 1

сентябрдан бошлаб давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ишга қабул қилишни очиқ танлов асосида амалга ошириш ҳамда танлов доирасида ўтказилган синов тадбирларини интернет тармоғи орқали реал вақт режимида кузатишни назарда тутувчи тартиб жорий этилиши, ташкилотларда кадрлар билан ишлаш, хўжалик ишлари, молия-иқтисод бўлинмалари ва назорат функциясига эга тузилмалар раҳбарларини муайян муддатда ротация қилиш ҳамда суистеъмолчиликларнинг олдини олиш бўйича бошқа механизмларни жорий этиш, коррупцияга қарши ички назорат тузилмалари коррупция ҳолатларини барвақт аниқлаш ва олдини олиш, уларнинг сабаб ва шарт-шароитларини бартараф этиш, манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслик ҳамда коррупцияга қарши мурасасиз муносабатни шакллантириш чоралари белгилаб берилди.

Коррупция ёки ўзимизнинг тилда айтганда порахўрлик ҳақида тарихга бир назар ташласак, жаҳон тарихининг турли давларида ўзига хос қонунлар қабул қилиниб, ўзига хос жазолар тайинланганининг гувоҳи бўламиз. Жумладан, Соҳибқирон Амир Темур ва темирлар даврида жиноят ва жазо масалаларини ҳал этишда "Темур тузуқлари" алоҳида ўрин эгаллаган. Тузуқларда мулкни, хусусан дав-

лат мулкни ўзлаштирганлиги учун жавобгарликни белгилашда ўзига хос ёндашув мавжуд бўлган, ўз амалини суистеъмол қилиш, доимий равишда ичкилик ичиш, маиший бузуқлик каби қилмишлар оғир гуноҳ ҳисобланган ва қаттиқ жазоланган.

Коррупцияга қарши курашиш ҳар бир фуқаронинг, ички ахлоқий-руҳий маслағи ва эътиқодига айланиши керакки, бу коррупцияга қарши маърифатнинг ўзагини ташкил қилади. Қонун талабларининг тўлақонли амалга оширилиши мамлакатимиз аҳолисининг турмуш фаровонлигини оширишга, ривожланиш йўлидаги тўсиқларни бартараф этишга хизмат қилади. Хулоса ўрнида шуни айтиш керакки, коррупция ва порахўрлик жамият барқарорлигининг муҳим асоси бўлган адолатнинг йўқолишига олиб келади. Мамлакатимиз мустақиллиги, халқимиз фаровонлиги, юртнинг ривожини гуллаб яшнашини, обод бўлишини истаган ҳар бир фуқаро пора олиши ва бериш иллатидан халос бўлиши, бир сўз билан айтганда "ҳалоллик вакцинаси" билан эмланиши керак.

Музаффар АЛИМОВ,
Тошкент Давлат транспорт
университети автомобиль транспорт
муҳандислиги факультети декан
ўринбосари

Бир зум тин олган коронавирус бош кўтариб қолди. Яна карантин, яна кучайтирилган чоралар. Вирус мутацияга учраб, янги турларда бўй кўрсата бошлади. Буниси олдингисидан анча оғир ўтаётгани, даволар кор қилмаётгани айтилди. “Ҳозирги вирус анча агрессив (тажовузкор), — деди шифокорлар. Психологлар бу гапни давом эттириб, “Чунки одамлар агрессивлашиб кетди” дейишга ҳақли. Чунки вирусларнинг ўзи хавfli эмас, у тушган муҳитига мослашувчан бир зарра. Агрессив муҳитга тушса, ўзини шундай тутмай иложи йўқ.

Рус психологи, психосоматики Валерий Синельниковнинг “Дардингни сев” асари 1999-йилда ёзилган бўлишига қарамай, айнан шу кеча-кундуздаги манзаралар қоғозга туширилгандек. Олимнинг фикрларига кўра, юқумли касалликларнинг номи шундай бўлишига қарамай, улар асло юқмайди, балки яратилади. “Одамлар ўз фикрлари кучидан фойдаланиб, уларни бўшлиқдан, соф энергиядан ҳосил қилади. Фақат бу фикрлар ҳалокатли ва касал туғдирувчидир. Жамоавий ғайришуурий онгдаги таранглик, саросима ва тартибсизлик касалликни кўзгашига ёрдам берадиган вирус ёки микробни яратади”, деб ёзилган асарда.

Буни карантки, аввал онг ва тасаввурлар яллигланар, сўнг бу танага кўчар экан. Демак, ҳамма гап — одамнинг ўзида, ташқаридан кирадиган вирусда эмас. Онг яллиглангани нима? Бу — тажовузкор фикрлар. Кимда нафрат, алам, гина, араз, хафалик, қасос кабилар бўлса, унинг онги яллигланади ва вирусларга тайёр бўлади. Эзгу ўй-хаёл тоза муҳитни яратади, пок муҳитда эса вирус яшолмайди. Ижобий фикрлар — парваришловчи, тажовузкор фикрлар — ифлослантувчи. Тажовузкор фикри зиёд инсон организмга тушган вирус тез ривожланади ва танани осон маҳв этади.

Бу назарияни асло “Ёмон одам касал бўлади, яхши одам соғ юради”, деб тушунмаслик керак. Гап хатти-ҳаракат эмас, фикрлар ҳақида бормоқда. Аксинча, юмшоқ табиат, оғир-босиқ инсонлар бировдан ёмонлик кўрса, бунга жавоб қайтармайди, балки кўнгли оғрийди, нафратини кўмади. Ана шу тилинган қалб, кўмилган нафрат инсон ауросини кирлаш учун етарли. Эътибор беринг-а, “тилинган қалб”, дейиляпти. Тиббиётда ҳам жароҳат ўрнига инфекция тушиши осонлиги таъкидланади-ку. Демак, сиз ёмонликка ёмонлик билан чора кўрмаган ҳолда ўз қалбингизни ҳам жароҳатли ҳолда ташлаб қўймаслигингиз, кечирини ила оғриқларни аритишингиз даркор.

Вирусни дори ёрдамида йўқотмай-сиз, балки беркитасиз. Таг-туги билан йўқ қилишнинг ягона чораси — онгни тозалаш, тажовузкор фикрлар (“Падарига лаънат”, “Башараси курсин” каби)ни йўқ қилиш. Инфекцияни антибиотиклар эмас, эзгу фикрлар (яхши ният, дуо) нинг тарозиди оғир келишигина сиқиб чиқариши мумкин.

Касаллик — сиз учун ёмон, сизнинг тасаввурингиз шундай. Организм ва онг учун эса дард — ёрдамчи. Инсоннинг ҳаёти бетартиб, низоларга тўла бўлса, киши ўз ҳаётидан рози яшамаса, организм ўз эгасини воқелиқдан чиқариш учун хасталикни уюштириб беради. Ахир тўшакда иситмалаб ётган бемор бир зум ҳамма нарсани уну-

аммолардан қутулиш, воқелиқдан қочиш учун бир ҳафта тўшакда ҳароратим кўтарилиб, томоғим оғриб, тумов бўлиб ётиш керакми? Йўқ, деб жавоб берман ўзимга ўзим. Бу менга керак эмас. Ахир мен ҳаётимдаги ҳар қандай муаммони ҳал қила оламан. Касаллик мени четлаб ўтади. Менинг иммунитетим аъло даражада ишлайди. Соғлом бўлиш, ҳаётдан қувониш, лаззатланишни танлайман. Бу — менинг танловим”.

Назаримда, айни аффирмацияни ҳозирги пайтда ҳар куни такрорлаб туриш фойдадан холи бўлмайди. Замонамиз одамлари вирусни енгиш учун айнан шундай мотивацияга муҳтож. Чунки ҳар ким онг остида дастурлар яратади,

нимиздек, вирус муҳитга мослашади: агрессив муҳитда агрессивлашади, соф муҳитда яшолмайди. Вабо даражасига кўтарилган дардинг кимдадир оғир, кимдадир енгиш, яна кимдадир аломатсиз кечаётгани, ва бошқа бировга жамоат билан доимий алоқада бўлишига қарамай юқмаётганининг сабаби (сири) шунда.

Дарвоқе, коронавирус инсонлар орасида ёйилганида “Ҳамма бўлади” деган ҳукм ҳам хўп оммалашди. Аслида, тарихдаги ҳеч бир вабо ҳолатида аҳо ларнинг айби эмас. (Ёқадими, ёқмайди, психологик талқин шундай). Чунки шифокор организмнингизни сизчалик билолмайди. У сиздаги нафрат,

ВИРУСНИНГ

тади — ололмаётган уйи, тополмаётган пули, тўлолмаётган қарзини бир четга суриб, фақат касалликдан тузалиш ҳақида ўйлайди. Онг остининг ҳам мақсади шу эди-да. Онг остимиз ўзича бизга ғамхўр, у бизни севади, бизга ёрдам бергиси келади. Албатта, у бизнинг муаммоларимизни ечиб беролмайди, лекин касаллик туғдириш орқали онгимизни ташвишлардан озод қилиб беради. Демак, ҳаётдан рози кайфиятдаги одам учун касал бўлишга эҳтиёж йўқ.

Бундан 22 йил аввал ёзилган “Дардингни сев” асарининг шу кеча-кундузга мос келиши ҳайратланарлидир. Тўлиқ тушунарли бўлиши учун асарнинг “Юқумли касалликлар” бўлимидаги бир маълумотни айнан келтирмоқчиман:

“Мана бу ҳолат тез-тез бўлиб туришини эсланг. Ёнингизда кимдир аксирди ёки йўталди, сиз эса касал бўлиб қоламан деб қўрқиб кетдингиз. Ёки телевизордан қаердадир грип вирусни кутуряпти деб эълон қилишди, сиз эса ташвишга тушиб, олдиндан аптекага югурдингиз. Бундай ҳолларда мен доим ўзимдан сўрайман. Менга касаллик керакми? Менга ҳал қилинмаган му-

ҳаётимиздаги воқеа-ходисалар ана шу дастурларнинг фаолият юритиши холос. Фикрларда энергия кучли, у моддийлашмагунча, ўз исботини топмагунча тиним билмай кезиб юраверади. Бунга яққол мисол: коронавирус ҳали Хитойда пайти “Бизга ҳам кириб келди, яшириляпти” деган ваҳималар урчиди. Кейин нима бўлди? Ҳақиқатдан ҳам, вирус чегаралар оша юртимизга кириб келди. Ахир фикрлар тортиш кучига эга. Бироз ўтиб навбатдаги ваҳима бошланди: “Беморлар сони камайтирилиб кўрсатилляпти, аслида бундан анча кўп”. Ушбу асоссиз фикр ҳам реаллашди: беморлар антирекорди қайд этилди. Ёки шундай давом этинг, ёки фикрларингизни ижобийлаштириш орқали вирусга қарши курашинг. Танлов — сизнинг ихтиёрингизда.

Агар соғлом ҳаётни танласангиз, ҳукумат, вазирлик ва комиссияни “Ундай қилмаяпти, бундай қилмаяпти” деб айблаш ўрнига дўпини бир жойга қўйинг-да, саволни ўзгартиринг: Мен нима қиляпман? Мен қандай одамман? Хулқ-атворим қандай таҳрирларга муҳтож? Чунки юқорида айтга-

алам, ғазаб миқдоридан огоҳ эмас. Бу тажовузкор туйғуларни ҳам йўқолмаяпти. Бу фақат сизнинг қўлингиздан келади. Шундай экан, нега масъулятни ўз қўлингизга олмай, шифокорга ташляясиз? Ибн Сино айтди: “Биз учтамыз: табиб, бемор ва дард. Бемор мен томонга ўтса, дардни даволаш мумкин. Бемор дард томонга ўтиб олса, иккисини енгишга ожизман”.

Вирусга қарши курашмоқчимисиз, унда аввало ўзингизга, ички оламингизга ойна тутинг. Қалбингизда санаб ўтилган тажовузкор туйғулар борми? Бор бўлса, тозаланишга муштоқсиз. Фақат қўл қафтларингизга эмас, қалбингизга ҳам “антисептика” зарур. Оламни ҳам, одамларни ҳам ўзгартиролмайсиз, ўзгартиришингиз мумкин бўлган ягона одам — ўзингиз. Ўтмишнинг қора саҳифаларини унутинг, сизга оғриқ берганларни кечиринг. Шу йўл билан ўз муҳитингизни соғломлаштирган бўласиз. Соғлом муҳитда касаллик ривожланолмайди. Зеро, ўхшаш нарсалар тортилади — касаллик касал қалбларга ёпишади.

Дурдона АЛИМОВА

Интернетнинг фойдаси кўплигига шубҳа йўқ. Лекин ундан тўғри фойдаланмаслик оқибатида турли муаммолар чиқаётгани, ҳатто инсонни жиноят кўчасига бошлаётгани ҳам тез-тез қулоққа чалинмоқда. Келинг, сўзимизни суд мажлиси мисолида давом эттирайлик.

Суднинг қора курсида ўтирган Али (исмлар ўзгартирилган) интернетдан фойдаланишда тўғри йўлдан адашгани учун боши эгик. У ижтимоий тармоқлар орқали “Скорост” номли гиёҳвандлик моддаси ҳақида маълумотга дуч келганида шу ҳақда жиддий ўйлаб кўрмади. Аксинча, шу йилнинг январь ойида телеграм иловаси орқали ушбу гиёҳвандлик моддасига буюртма беради. Электрон тарзда пул тўлайди. Сўнг манзили кўрсатилган жойдан бориб ушбу гиёҳвандлик моддасини олиб, истеъмол қилиб юради. Шу тариқа, айшини суриб юрган Али вақт ўтиши билан бу оғуға Дониёр исмли маҳалладошини ҳам қизиқтира-

ди. Шундай қилиб “икки банги” бу воситанинг қулига айланади. “Жирканч” иш учун анча-мунча маблағини сарфлаб қўйишади.

Мазкур жиноят ишида эътиборимизни қаратадиган бир муҳим жиҳат бор. Гап шундаки, бу икки банги ўртоқларга гиёҳвандлик моддасини сотувчилар ўзларини фош қилмаслик учун ўзига хос услубни

ТАРМОҚ ТУЗОВИДАГИ “БАНГИЛАР”

танлашади. Унга кўра, харидор маҳсулот учун телеграм иловасидаги махсус бот орқали 2 грамм “Скорост” номли гиёҳвандлик моддасига буюртма беради. Шундан кейин электрон тўлов тури бўлган “Bitcoin” орқали келишилган маблағни тўлайди. Ўша бот орқали уларга “Скорост” номли гиёҳвандлик моддаси қаерда турганлиги ҳақида локацияси жўнатилади. Масалан, кўп қаватли уйлар атрофидаги ташландиқ жойларга яширилган, бирор бошқа овлоқ манзилда

тошлар тагига қўйиб кетилгани билдирилади.

Хуллас, сотувчи бу жараёнларда қўлга тушмаслик учун барча воситаларни ишга солишда интернет тармоғидан усталик билан фойдаланишади. Энг ёмони, олди-сотдиларда фойдани фақат харидор кўради. Қўлга тушмаслик чорасини қойиллатган олғирлар бора-бора ўз мижозини боши берк кўчалар томон бошлади. Айшу ишратга берилган мижозлар эса охир-оқибат суднинг қора курсисига ўтиришга мажбур бўлади.

Қиссадан ҳисса шуки, биз бугун турли ижтимоий тармоқларга тузоқлардан огоҳ бўлиб, нима фойда-ю, нима зарар эканлиги ҳақида чуқур мулоҳаза қилиб, ақл билан иш тутишимиз шарт. Қанчалик огоҳ, хушёр бўлсак, ҳаётимиз фаровонлиги, бахтли кунларимизнинг давомийлиги шунчалик узоқ кечади.

Санжар ИБАДОВ,
Жиноят ишлари бўйича Яққасарой туман суди судьяси

Таассуф

**ҚИСҚА
САТРЛАРДА
ЎҚИҢГ!**

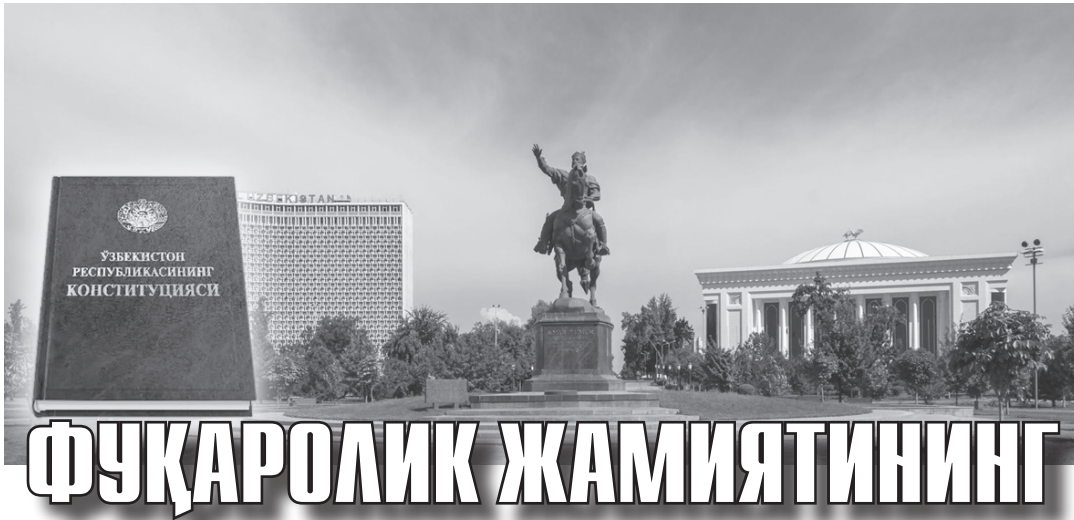
Кичик ҳажмли кемаларни рўйхатдан ўтказиш қодалари тасдиқланди.

Маълумки, Ватанимиз мустақилликка эришганидан сўнг, бозор иқтисодиётига асосланган эркин демократик давлат барпо этиш, фуқаролик жамиятининг мустақкам пойдеворини шакллантириш бош стратегик мақсад сифатида белгиланди. Шунингдек, Ўзбекистон халқининг муносиб турмушини, ҳуқуқ ва эркинликларини кафолатлаши, миллий анъаналар ва маънавий-ахлоқий камол топишини таъминлай олиши эътироф этилди.

Фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг асосий мезонларидан бири - бу унинг ҳуқуқий негизини яратишдан иборат бўлганлиги боис, биринчи навбатда Ўзбекистон Республикаси Конституциясида фуқаролик жамиятининг ҳуқуқий пойдеворини ўрнатишга, унинг асосий қоида ва талабларини ҳуқуқий жиҳатдан мустақкамловчи ҳуқуқий нормаларининг ўз ифодасини топишга алоҳида эътибор берилди.

Таъкидлаш жоизки, фуқаролик жамияти ҳокимиятнинг оқилоналиги ва одилоналиги, шахс эркинлиги ва фаровонлиги ҳақидаги гоёларнинг ҳуқуқий устуниги, ҳуқуқ ва қонуннинг бирлиги, давлат ҳокимиятининг турли тармоқлари фаолияти функцияларининг маълум қисмини ўз зиммасига олиш билан муштаракдир.

Ҳуқуқий давлатни фуқаролик жамияти ривожланишининг натижаси ва унинг ўзини ўзи янада такомиллаштириши омили деб ҳисоблаш мумкин. Ҳуқуқий давлатчиликнинг шаклланиш жараёни, ҳеч шубҳасиз, аста-секинлик билан, босқичма-босқич давом этиб, у фуқаролик жамияти шаклланиши билан бирга такомиллашиб боради. Ҳар бир давлатда бўлганидек, ҳуқуқий давлат ҳокимиятининг суверенлиги ҳам мамлакат ичида унинг барча фуқароларга ва улар ташкил этувчи нодавлат ташкилотларига нисбатан устунигида ва ундан ташқарида давлатнинг ташқи сиёсатни юритиш, бошқа давлатлар билан муносабатлар ўрнатишда ва мустақил-

ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИНИНГ ЮКСАЛИШ ОМИЛИ

лигида намоён бўлади.

Етук фуқаролик жамиятисиз ҳуқуқий демократик давлат қуриш мумкин эмас, чунки онгли эркин фуқароларгина кишилик жамиятининг энг оқилона шаклланиши яратишга қодирдирлар. Шундай қилиб, фуқаролик жамияти эркин индивид ва марказлашган давлат хоҳиш-иродаси ўртасида боғловчи бўғин ҳисобланса, давлатнинг вазифаси тартибсизлик, танглик, таназзулга қарши иш кўриш, эркин шахсининг ҳуқуқ ва эркинликларини рўёбга чиқариш учун шарт-шароитлар яратишдан иборат.

Фуқаролик жамиятининг асосий қадриятларини оила, мулк, шахс, эркинлик, ҳуқуқ, маънавий, тартиб, давлатчилик ташкил этади. Бунда мулк ҳар доим шахс ва бутун жамият эркинлигининг бош омили сифатида амал қилади, чунки мулкка нисбатан ҳурмат мавжуд бўлмаган жойда шахсга нисбатан ҳам ҳурмат мавжуд бўлмайди.

Шунинг билан бирга, фуқаролик

нишга эга бўлгани учун, бундан шундай хулоса келиб чиқадики, бир томондан инсон эркинлигига унинг норматив талабларига бўйсунуш қобилияти натижасида эга бўлади, бошқа томондан, шахс эркинлиги борлигининг ташқи шакли бу эркинликнинг чегараларини белгилловчи ижтимоий меъёрлар ҳисобланишини англатади. Ва фақатгина, жамият учун ёки инсоннинг ўзи учун энг муҳим аҳамиятга эга, энг асосий ҳисобланган соҳалардагина давлатнинг ўзи эркинликнинг ўлчовини, меъёрини белгилаб берадики, улар норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, қонунлар, конституцияда ўз аксини топади.

Бу жамиятнинг асосини кўп тармоқли, рақобатга асосланган бозор иқтисодиёти ташкил этиб, ташаббускор тадбиркорлар иқтисодий ривожланишни белгилаб беради. Шунингдек, турли ижтимоий қатламлар манфаатлари мувозанатга келтирилиб, фуқаролар ўртасидаги муайян компромисс, давлат ва нодавлат ташкилотлар ўртасида консенсус маданияти ҳамда давлат ҳокимияти органлари билан ўзаро таъсирга киришишга лаёқатли жамоатчилик институтлари вужудга келганда шаклланиши мумкин.

Бир сўз билан айтганда, босқичма-босқич, тадрижий ривожланиш йўли халқимиз кўзлаган эзгу ниятларга эришишга, замонавий демократик талабларга жавоб берадиган давлат, инсон манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликлари энг олий қадрият бўлган, қонун устуворлигини таъминлайдиган жамият барпо этишга олиб келиши муқаррар.

Лазиз УМИРЗАКОВ,
ЎзННТМА Халқаро ва хорижий тузилмалар, маҳаллий ННТ билан ҳамкорликни ривожлантириш бўлими бош мутахассиси

“БАНК САРМОЯЛАРИ – БИЗНЕС РИВОЖИГА”

АТБ “Қишлоқ қурилиш банк” томонидан Ўзбекистон Миллий матбуот марказида “Банк сармоялари – бизнес ривожига” мавзусида анжуман ўтказилди. Унда банк Бошқаруви раҳбарияти ва тегишли таркибий тузилмалар масъул ходимлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этишди.

Тадбирда иштирокчиларга кичик бизнес ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, ҳудудларда инвестицион лойиҳаларни молиялаштириш бўйича йўналтирилаётган банк сармоялари ва уларнинг амалий самаралари ҳақида ахборот берилди.

Қайд этилдики, 2021 йилнинг I ярим йиллиги ҳолатига кўра, АТБ “Қишлоқ қурилиш банк”нинг даромад режаси 108 фоизга бажарилди, 103,6 млрд. сўм соф фойда олишга эришилди, банкнинг соф активлари йил бошига нисбатан 10,2 фоизга ошиб 17 555 млрд. сўмга етди.

Банкнинг умумий капитали 2 518,6 млрд. сўмни ташкил этиб, йил бошига нисбатан 104,6 млрд. сўмга ортди, кредит қўйилмалари 14 936 млрд. сўмни ташкил қилиб, йил бошига нисбатан 1 113 млрд. сўмга ёки йил бошидаги кредит қўйилмасига нисбатан 8 фоизга ўсди. Узоқ муддатли депозитлар йил бошига нисбатан 33,0 фоизга ва қисқа муддатли депозитлар 7,4 фоизга ўсди.

Матбуот анжуманида сўзга чиққанлар сўнгги 5 йил давомида банк томонидан ажратилган кредитлар қолдири 3,1 баробарга ошиб, 14 936 млрд. сўмга етганлигини ва кредит қўйилмаларининг таркиби ҳам тубдан ўзгариб бораётганини таъкидлашди.

Хусусан:

- 5 йил аввал жисмоний шахсларга ажратилган кредитлар жами кредит портфелининг 82 фоизини ташкил қилган бўлса, сўнгги 5 йилда миқдори 2,1 баробарга ошган бўлишига қарамай, бугунги кунда кредит портфелининг 53 фоизини ташкил қилмоқда;

- демак, сўнгги йиллардаги банкнинг кичик бизнесни қўллаб қувватлашга қаратилган сиёсати ўз самарасини бериб, кредит портфели таркибида тадбиркорлик субъектларининг инвестиция лойиҳалари ва уларни айланма маблағлар билан қўллаб-қувватлашга йўналтирилган кредит қўйилмалари 18 фоиздан 47 фоизга етди ёки охириги 5 йилда 8,3 баробарга ошди.

Кредит қўйилмаларининг муддатлари бўйича ҳам банк томонидан амалга оширилаётган чора-тадбирлар ўз самарасини бериб, қисқа муддатли кредит қўйилмалари 5 йил олдин 60 млрд. сўм ёки кредит портфелининг 1 фоизини ташкил қилган бўлса, бугунги кунга келиб 2 540 млрд. сўм ёки кредит портфелининг 17 фоизга етди.

2021 йилнинг 6 ойи давомида кичик бизнес субъектларини молиявий қўллаб қувватлаш мақсадида ажратилган кредитлар ўтган йил шу даврига нисбатан 872,5 млрд. сўмга ортди, 2021 йил 1 июл ҳолатига 1 821,1 млрд. сўмни ташкил этди, шундан 755,0 млрд. сўми айланма маблағлар билан қўллаб-қувватлашга йўналтирилган бўлса, 1 066,1 млрд. сўми инвестиция лойиҳаларига йўналтирилди. Хусусан, аҳолининг фаол қисмига ўз бизнесини ташкил этишлари учун шарт-шароитлар яратиш мақсадида ажратилган микрокредитлар миқдори 80,5 млрд. сўмни ташкил этиб, ушбу кўрсаткич ўтган йил шу даврга нисбатан 1,3 баробарга ошди.

Айни кунда банкда амалга оширилаётган трансформация ислохотларининг асосий йўналишларидан бири кредитлаш жараёнлари янада содалаштириш ва қарор қабул қилиш босқичларини қисқартириш, кредит ҳужжатларини кўриб чиқиш ва миқозни кредитлаш имкониятини таҳлил қилишда андеррайтинг тизими орқали автоматлаштириш, ҳудудларда миқозларга кредит хизматлари кўрсатиш фронт офислари фаолиятини тубдан ислох қилиш, кўп йиллик миқозларни мудуллаштирилган кредитлаш тизими орқали тез ва қулай шартларда онлайн кредитлаш бўйича ишларни 2021 йил 2-ярим йиллигида тўлиқ амалга ошириш кўзда тутилган.

Матбуот анжуманида журналистларни қизиқтирган масалалар бўйича саволларга жавоб берилди.

БАНК АХБОРОТ ХИЗМАТИ

**ҚИСҚА
САТРЛАРДА
ЎҚИҢ!**

Жамоат тартибига таҳдид солувчи ёлғон ахборот тарқатиш тақиқланади.

Хизмат сафари билан Тошкент вилоятига чиқишимга тўғри келди. Қуёшнинг илк нурлари ерга ханжар каби санчилаётган пайт йўлга чиқдим. Йўловчи машиналарнинг бирини тўхтатиб, манзилимгача олиб кетишга кўндирдим. Машинанинг орқа ўриндиғида хаёл сурганча йўл ҳам, осмон ҳам кўзимга урилавериб мудраб қолибман. Шу пайт ёнимдаги йўловчининг йўғон овозидан чўчиб уйғондим. Ҳайдовчига ниманидир куйиб-пишиб айтиб беряпти:

“Ўғлим ёш вақти туппа-тузук эди. Бугун бўйи чўзилиб, мактабни битирай деганда ўзгарди-қолди. Нима эмиш мен ёшларни тушунмас эканман. Бизнинг дунёқарашимиз уларникидан фарқли экан. Ёшлигимизда отамизнинг кўзига тик қараб гапира олмасдик. Билмадим ҳозирги ёшларга нима бўляпти?” Йўловчи ҳамроҳимнинг гапларини эшита туриб, бошим қотди. “Оталар ва болалар муаммоси” нима ўзи? Бу қараш яқинда пайдо бўлдики ёки ўтган асрларда ҳам бор эдимиз? Нега оталар болалардан кўпинча норози бўлади?

Раҳмон Кўчқор бир мақоласида шундай деган эди: Бугун инсон зоотида кузатилаётган нохуш ўзгаришлар, ақлга ёт жиноий ҳаракатлар ҳақида кўп гапиряпмиз. Бироқ шуни ҳам эслатиш ўринлики, мазкур ҳолатлар муайян муҳитнинг одам жавҳарини емирадиган тарбиянинг ёхуд тарбиясизликнинг оқибатидир. Аслида эса Ер юзининг қаеридики кўз очмасин одам боласи табиатан шундай ҳолда, яъни ўшандай қабиҳликларни содир этиш учун туғилмайди.

Озод Шарафидинов мақоласида эслатган манзара эса, то одамзод бор экан шаклан ўзгариб қайтарилаверди: тош давридаги дипломсиз педагог қўлидаги чўқмори, қалбидаги пушаймони билан қояга ҳафталаб дарж этган аламли эътирофни бугунги соқолсиз оқсоқол “айфон” телефони экранига қадок нелигин билмаган, баргизубнинг танасидай нозик бармоқлари билан ёзмоқда:

“Ёшлар айниб кетти...”

Бугун кўп давраларда мунозараларга сабаб бўлаётган мулоҳаза бу — “оталар ва болалар муаммоси”. “Оталар ва болалар” тарзидаги муаммо катталар ва ёшлар, оналар ва қизлар, акалар ва укалар тарзида ҳам ўзини намоён қилаётгани сир эмас, албатта. Аслида, оталар ва болалар муаммоси оилавий муносабатлар доираси билан чекланмас экан, истиҳоллий маънода у авлодлар орасидаги зиддиятни, жамиятнинг тараққиётини таъминловчи механизмлардан бирини англатади.

“Оталар ва болалар муаммоси”

Шарқда ёш билан боғлиқ фарқлар кам ҳолларда очиқ тўқнашувга олиб келади. Биламизки, Фарба бунинг акси. Сабаби, Ибн Сино ХИ асрда таъкидлаганидек, “Шарқ кўпроқ панд-насихат, фарб эса ҳаётни реал кўрсатиш орқали тарбия қилади.” Эътибор беринг-га бундан салкам ўн аср олдин ҳам тарбиянинг панд-насихат усулида ёшлар онгига сингдирилиши аҳамиятли бўлган экан. Демак биз шарқона тарбия ва урф-одатларимиздан миннатдор бўлишимиз керак экан-да? Юқорида ёш билан боғлиқ фарқлар ҳақида бежизга гапирмадим. Яъни бир адабиётда қизиқ манбага кўзим тушди. Бундан тўрт-беш йил олдин “оталар ва болалар

муаммоси” адабиётимизда баъзи муҳокамаларга сабаб бўлган-у, ушбу муаммонинг мавжудлигини инкор қилувчилар ҳам топилган. Чамамда, бугун ҳам ушбу мулоҳазани менталитетимиз ва шарқликларнинг миллий тарбиясидан келиб чиқиб, асосламоқчи бўлганлар ҳам топилади. Аммо юқорида

келтирган “Шарқда ёш билан боғлиқ фарқлар кам ҳолларда очиқ тўқнашувга олиб келади. Биламизки, Фарба бунинг акси. Сабаби, Ибн Сино ХИ асрда таъкидлаганидек, “Шарқ кўпроқ панд-насихат, фарб эса ҳаётни реал кўрсатиш орқали тарбия қилади” каби фикрларимиз оталар ва болалар муаммосининг мавжудмаслигини буткул инкор қилишга асос бўлмас экан. Плутархнинг “Подшоҳлар ва саркардаларнинг ҳикматли сўзлари” асарининг тўққизинчи бобида: Филлипининг айш бобидаги саргузаштлари, хотин устига хотин олишлар шоҳ оиласидаги жанжалларнинг ташқарига хатлаб чиқишига ва давлатдаги вазиятга таъсир кўрсатишига, ўзаро низо ва турли шикоятларнинг кучайишига олиб келиши баён этилган. Шунингдек, Олимпиаданнинг рашкчилиги бу ёнғинларга мой бўлиб сепилар, айниқса, у ўғли Искандарни тинмай отасига гиж-гижларди. Ота-бола ўртасидаги жангга сабабчи ҳам бўлди. Искандар ва Филлип, яъни ота-бола ўртасидаги жанжал — Филлипининг ёши ўтиб қолганига қарамай, ишқи тушган ёш Клеопатрага уйланиш тўйида юз берди. Клеопатранинг тоғаси Аттал тўйда кайфи ошиб қолиб, “Худоларга илтижо қилинлар, эй македонийликлар, Клеопатрадан тахтнинг қонуний вориси туғилсин”, деб хитоб қилади. Бу гапни эшитиб қутуриб кетган Искандар: “Ей, ярамас, нима мен қонунсиз туғилганманми?”, деди-да юзига қадаҳни отди. Отаси Филлип эса қиличини яланғочлаганча Искандарга ташланганда, ота-бола-

нинг бахтига май аро кириб, фожиа юз бермади: маст Филлип ўзини тутолмай йиқилиб тушади ва ерга чўзилиб қолади. “Қаранлар, одамлар! — деди Искандар отасини масхаралаб, — Европадан Осиёга ўтишни ният қилаётган мана бу одам тўшакдан тўшакка ўтаётиб чўзилиб қолди!”. Бу жанжалдан сўнг Искандар отасидан аразлаб, онасини Эпирга жойлаштириб, ўзи Иллирияга кўчиб кетди. Шу орада Филлипка кўноқлик ришталари билан боғлангани учун бемалол гапиривериш ҳуқуқига эга бўлган коринфлик Демарат меҳмон бўлиб келди. Мулозаматга оид омон-эсонлик ҳақидаги лутфлардан кейин Филлип: грекларнинг ўзаро тотувлиги қандай, деб сўради. “Ей нимасини айтасан, Филлип, ўзининг уй-

деган гаплар чалинади. Бу гаплар шунчаки сўкиш эмас, балки фалсафий гап бўлиши мумкинлиги ҳақида ҳеч мулоҳаза юритиб кўрганмисиз?

Адабиётшунос олим Дилмурод Куронов ушбу муаммо моҳиятини турли хил мисоллар ва мулоҳазалар билан очиб берган. Яъни оталар ва болалар муаммоси юзага келиши табиий жараён бўлиши ҳам мумкин. Чунки вақтнинг тигизлашуви оталар ва болалар орасидаги масофани узоқлаштиряпти ва замон шиддати боис авлодларнинг қарашларидаги ўзгариш кун сайин сайқалланмоқда. Шунингдек, олимнинг айтишича, асосий омил глобаллашув шароитидаги маданиятлар қоришуви ва турли-туман ахборотларни олиш имконияти бениҳоя кенгайгандир. Биринчидан, ўша қоришиқ маданиятга муносабат турлича: катталар яхши қабул қилолмаган ўзгаришларни ёшлар табиий қабул қилади. Иккинчидан, ахборот олиш имкониятидан фойдалана олиш даражасида ҳам жуда катта фарқ мавжуд. Яъни эллик ёки олтимиш ёшни қоралаётганларнинг кўпи учун “Iphone” ва “Android” деганлари бир матоҳ. Телефон холос. Лекин энди боғчага чиққан болакай ушбу матоҳларда сизу бизнинг хаёлимизга келмаган амалларни бажариб кўрсатади. Ушбу омиллар таъсирида “оталар ва болалар муаммоси” барҳам топаётгандек. “Оталар” ўз ҳолича бир томон, “болалар” ўз ҳолича бир томон.

Энди ушбу мулоҳазага эътибор беринг. Ушбу вазият, электрекликлар айтмоқчи, “контакт йўқ” ҳолатига киради. Контакт бўлмагач эса, на учкун чиқади, на мотор ўт олади. Шунга ўхшаш, жамиятнинг олдинга силжиши учун авлодлар орасидаги зиддият доимо қайсидир кўринишда бўлиши керак. “Контакт”нинг йўқолиши эса турғунликка олиб боради.

Барчамиз ушбу жараённинг иштирокчисимиз. Қайси бир томон ҳақ масаласида эса ёндошувларимиз ҳам турлича. Баъзилар борки, ёшликда бир томон улгайганда бир томон бўлади. Агар ушбу ҳолатда “ҳақлик” муросасига эришмоқчи бўлсак, холис фикрлашимиз зарур. Жумладан, “Оталар ва болалар муаммоси” ни Фарбга хос, Шарқ бундан мутлақо соқит дейиш ҳам мутлақо хато талқиндир. Сабаби, бир замонлар Фарба ҳам оилада ота ва бола муносабати бизникидек бўлган, яъни отанинг сўзи қонун ҳисобланган. Аммо тараққиётнинг суръатлари тезлашиб, ушбу ҳолат бугунги кўринишга келди.

Хулоса қиладиган бўлсак, оталар асраб-авайлаган кадрятларни болалар қабул қилмаяптими демак уларнинг ҳақиқатан ҳам қимматли йўқолган ёки уларнинг кадрят эканлигини оталар тўлиқ намоён этолмаган. Агар катталар кадрятлар ва урф-одатларнинг маънавий мерос эканлигини, шарқона менталитетимиз уфқларини яшаш жараёнида ўрнат қилиб, намоён этолган бўлса, унда ташвишланишга ҳожат йўқ. Чунки “болалар” кейинчалик ўзлари “оталик” мақомига етишиб, уларни секин-секин қабул қила бошлайди. Шундай экан, “оталар ва болалар муносабати” да “оталар” ҳақлигини даъво қилмасдан, ҳаётдаги шарқона қарашимизга хос амаллари билан “болалар” га ибрат бўлса, эртанги кунимиздан кўнгил тўқ яшаймиз.

Муроджон РАҲМАТОВ,
“Жамият” мухбири

**ҚИСҚА
САТРЛАРДА
ЎҚИҢГ!**

Етим болаларга ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга тураржойлар вилоят ҳокимликлари томонидан берилади.

МИЛЛИЙ МЕРОСИМИЗ УФҚЛАРИ

Маънавият соҳаси бир кунлик иш эмас. Натижаси ҳам тезда кўзга ташланмайди. Асрлар давомида шаклланган кадрларимизни янада бойитиб халққа етказиш учун ҳар куни иш олиб боришимиз лозим. Яқин 5 йил ичида мамлакатимизда сиёсий-иқтисодий ҳамда маънавий-маърифий ислохотларнинг кўламини тарихийлиги билан аҳамият касб этади. Шунингдек, бошқа соҳалар қатори давлатнинг маънавият соҳасидаги ислохотлари 2021 йилда энг юқори нуқтага чиқди, десам адашмайман.

Айниқса, жорий йилнинг 19 январь куни Маънавий ва маърифий ишлар тизимини тубдан такомиллаштириш, бу борада давлат ва жамоат ташкилотларининг ҳамкорлигини кучайтириш чора-тадбирларига бағишланган кенгайтирилган видеоселектор йиғилиши соҳани қайтадан жонлантирди ҳамда маънавият ва маърифат масалалари миллатнинг миллат эканини экс эттирвучи муҳим омил эканини ёдга солди.

Бундан ташқари, давлатимиз раҳбари лоқайдлик ва бепарволик энг катта хавф эканини, бугун учраётган ижтимоий муаммоларни камайитириш учун нуронийлар тарбияси, жамоатчилик назорати етиштирилгани ҳам алоҳида таъкидлаб ўтганди. Бу борада Президентимизнинг “Маънавий-маърифий ишлар тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ушбу жаҳада амалга оширилиши керак бўлган ишларга дастуриламал бўлди. Шу жумладан, Тошкент вилоятида ҳам Юртбошимиз томонидан берилган тақдирларни амалда қўллаш, қарор ижросини таъминлаш мақсадида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Инсоният томонидан биринчи навбатда оила шаклланган, шундан кейингина давлат. Башарият тарихида етишиб чиққан барча алломалар, аввало намунали оилада камол топган ҳамда ўзларидан одамлар ҳавас қиладиган зурриёд қолдирган. Одамлар бошига бало келтирган ёвуз ҳукмдорларнинг барчаси яхши хонадонда тарбия топмагани, оиласиз бўлганлиги ва ўзларидан ҳам мақтанарли фарзандлар қолдирма-

гани айни ҳақиқат.

Қайси мамлакатда ёки қайси шаҳарда оила аталган ёдгорлик ўрнатилган, деб ўйлайсиз? Бизнингча, ҳеч қаерда.

Ўзбекистонда эса оилага бир эмас нақд учта ёдгорлик ўрнатилган. Тошкент шаҳридаги “Матонат мадҳияси” мажмуасида – Тошкент вилояти зангиоталик Зокировлар оиласига, “Халқлар дўстлиги” мажмуасида – Шораҳмедовлар оиласига ҳамда Қарши шаҳрида оила шарафига “Эл-юрт таянчи” ёдгорлиги...

Бу билан биз гурурланишимиз, ёшларимизни миллий урф-одатларимизга йўғрилган фикрлар руҳида тарбиялашимизда мазкур ёдгорлик мажмуалари қаҳрамонлари – оила институтини яратганларнинг ҳаёт йўлини тарғиб этишимиз лозим.

Ҳар бир таълим муассасаси, ҳар бир оилада Абдурауф Фитрат бобомизнинг “Оила”, Шайх Муҳаммад Юсуф Муҳаммад Содиқнинг “Бахтиёр оила”, Кайкавуснинг “Қобуснома” каби асарлари бўлиши лозим. Сентябрь ойида ўтилиши лозим бўлган “Тарбия” фани дарсликларининг асосий ўзагини мазкур китоблар ташкил этилмоғи мақсадга мувофиқдир.

Қадимгиларнинг айтишича, ота-она фарзанд туғилиши учун ҳеч иш қилмайди. Лекин шу келин-куёвни оқ ювиб, оқ тараб вояга етказган, уларни уйли жойли қилган ота-онасига яратган томонидан тортган азоблари эвазига неварамукофот қилиб бериларкан.

Ажримларни камайитириш борасида ҳар бир қадамимиз савобли. Бундан икки йил олдин ҳукуватимиз раҳ-

барининг ташаббуси билан бўлажак келин-куёвларимиз учун махсус ўқув курслари ташкил қилинганидан хабарингиз бордир. Балки бу курсларни янада ривожлантириб, унинг мажбурийлигини таъминлаган ҳолда, “Ёш келин-куёвлар инновацион” мактабининг ҳуқуқий, илмий ҳамда иқтисодий асосина яратиш керакдир.

Шунингдек, 2021 йил 26 март куни Президентимиз имзолаган “Маънавий-маърифий ишлар тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорнинг асосий бандларидан бири энг намунали оила аъзоларини, нуронийларни ёшларга бириктириш масаласи эди. Бу борада “Ҳар бир нуроний – беш нафар ёшга мураббий” тамойили асосида вилоятнинг 1050 та маҳаллаларидаги 4 минг 713 нафар уюшмаган ёшларга 1 минг 26 нафар нуронийлар бириктирилгани шулар жумласидандир. Инчунун, улар билан касбга йўналтириш бўйича 458 та, маънавий-маърифий йўналишда 1 минг 435 та тадбирлар ўтказилган. Олиб борилган ишлар натижасида, вилоятдаги 4 минг 713 нафар уюшмаган ёшлардан 1 минг 799 нафари рўйхатдан чиқарилди.

Республика Маънавият ва маърифат марказининг вилоят бўлимларида 2 тадан, туман ва шаҳар бўлимларида аҳолиси 200 мингдан ортиқ туман (шаҳар)ларда 2 тадан, аҳолиси 200 мингдан кам туманларда 1 тадан қўшимча штат бирликлари жорий этилди. Жумладан, Республика Маънавият ва маърифат маркази Тошкент вилояти бўлимларига жами 26 та штат бирликлари қўшилди.

Белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича вилоятдаги олий ўқув юртлари олимлари, юқори илмий салоҳиятга эга мутахассислардан иборат экспертлар ҳамда маънавият тарғиботчилари гуруҳи шакллантирилди.

Тарғиботчилар учун ҳудудий се-

минар-тренинглари, малака ошириш курслари ташкил этилди. Барча иштирокчилар электрон шаклда тарғибот материаллари, маъруза матнлари, маънавий-маърифий тадбирлар сценарийлари билан таъминланмоқда.

Шу билан бирга вилоятдаги тожик тилига мўлжалланган синфлар билан ишлайдиган Ижодий-маданий масалалар бўйича тарғиботчилар “Овози тожик” газетаси ижодий гуруҳига, таълим қозоқ тилида олиб бориладиган мактаблар ижодкорлари “Нурли жўл” газетаси гуруҳига бириктирилди. Таълим рус ҳамда қирғиз тилида олиб бориладиган ўқув муассасалари ижодкорлари ҳам вилоятдаги зиёлилар гуруҳига аъзо қилинди.

Асосий мақсад кўп миллатли вилоят аҳолисининг ўзларига хос миллий кадрларини янада ривожлантириш, ўз она тилида ижод қилиши учун муносиб шароит яратиб бериш. Шунингдек, вилоятдаги барча ташкилотларда маънавий-маърифий соҳага масъул бўлган ходимлар жамоатчилиги асосида бириктирилган. Ишчилари сони 50 нафардан кўп бўлган муассасаларда кутубхона, “Маънавият маскани” ҳамда ўқув зали барпо этилмоқда. Тасдиқланган режа асосида олимлардан иборат тарғиботчилар иштирокида “Маънавият соатлари” ўтказилмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозимки, таълим-тарбия ҳамда маънавий ва маърифий ишлар борасида қилинаётган саъй-ҳаракатлар, олиб борилаётган фаолиятнинг самараси, албатта, йиллар ўтиб ўз натижасини беради. Умид қиламизки, маънавий ва маърифий соҳаларда Президентимиз ташаббуси билан амалга оширилаётган ишлар ҳам тез орада жамият ривожини учун ўз хиссасини қўшади.

Ирода МУҲАММАДАЗИЗОВА,
Республика Маънавият ва маърифат маркази Тошкент вилояти бўлими раҳбари

ТАДБИРКОРНИ УНДИРИШ КЕРАК, СИНДИРИШ ЭМАС

Бекобод туманидаги Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг тадбиркорлар мурожаатларини кўриб чиқиш қабулхонаси томонидан жорий йилнинг 19 июль ҳолатига тадбиркорлик субъектлари томонидан жами 219 та мурожаат қабул қилиниб, ижрога олинган. Ушбу мурожаатларда кўтарилган 255 та масаланинг 248 таси, яъни 97,2 фоиз кўриб чиқилиши таъминланган. Қолган 3 таси, яъни 2,8 фоиз мурожаатлар кўриб чиқиш жараёнида.

Хусусан, тадбиркорлик субъектларидан тушган жами 255 та масаланинг 3 таси “business.gov.uz”, 94 таси “ишонч телефони”, 63 таси сайёр қабул, 95 таси қабулхонанинг ўзига келиб тушди.

Жами 255 та масалаларнинг 144 таси 56,5 фоизи туман, 98 таси 38,4 фоизи вилоят, қолган 13 таси 5 фоизи республика даражасида кўриб чиқилган масалалардир.

Шунингдек, 255 та масалаларнинг 165 таси қаноатлантирилган, 87 таси 35,0 фоизига ҳуқуқий тушунтириш берилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 14 майдаги “Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармонининг 16-банди ижро-

сини таъминлаш ҳамда қабулхонанинг 1-ярим йиллик иш режасига мувофиқ тумандаги тадбиркорлик субъектлари билан уларнинг фаолиятига тўсқинлик қиладиган омиллар, сабаб ва шарт-шароитларни аниқлаш, уларни бар-тараф этиш бўйича таъсирчан чоралар кўриш бўйича ишлар амалга оширилмоқда.

Жумладан, қабулхона томонидан тадбиркорлик субъектларидан олинган масалаларнинг 97,2 фоизи кўриб чиқилган бўлса-да, айрим идора ва ташкилотлар томонидан муддат бузилишига йўл қўйилган.

Мисол тариқасида, туман АТ “Халқ банки” Зафар филиалига юборилган 959-bvq/21-сонли ҳамда 5561-ссм/21-сонли мурожаатларни муддатидан ўтказиб ёпилганлиги учун

икки нафар ходимга нисбатан, шунингдек, туман тиббиёт бирлашмасига юборилган 7137-bvq/21-сонли мурожаат юзасидан бир нафар ходимга нисбатан белгиланган тартибда таъсирчан чоралар кўрилган.

Шу билан бир қаторда, ҳудудларда сайёр қабуллар ташкил этилиб, туман ҳокимлигининг ахборот хизмати бўлими орқали ва туман Бош вазир қабулхонасининг расмий телеграм мессенжер канали орқали доимий ёритилиши йўлга қўйилган. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларини янада такомиллаштириш юзасидан уларга тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида тақлифлар ишлаб чиқилиб, тақдим этилмоқда.

Бекобод туманидаги Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг қабулхонаси томонидан тегишли қонун ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар асосида ўз фаолиятини самарали ташкил этиш юзасидан барча зарурий чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Сардор ИСМОИЛОВ,
Бекобод туманидаги Бош вазир қабулхонаси етакчи мутахассиси

**ҚИСКА
САТРАРДА
ЎҚИҢ!**

1 августдан хориждан маҳсулот сотиб олиб, импорт қилмасдан учинчи давлатга тўғридан-тўғри сотишга рухсат берилади.

“БОЛАЛАР РИЗҚИГА ЧАНГ СОЛУВЧИЛАРГА ОРАМИЗДА ЖОЙ ЙЎҚ”

— дейди Жиззах вилояти мактабгача таълим бошқармаси бошлиғи Феруза Солиева

YouTube ижтимоий тармоғида Жиззах вилояти МТМсида бир неча йиллардан буён болалар ҳақида хиёнат қилиб келаётган айрим шахсларнинг кирдикорлари ҳақида лавҳага кўзим тушиб қолди. Ушбу видеони кўриб, бундай ҳолатларга қажатқич зарба беришга азму-шижоат қилган вилоят мактабгача таълим муассасасига янги келган раҳбар Феруза Солиевага мамлакатимиз оналари номидан миннатдорчилик билдиргим келди.

Биз, оналар миллат болаларининг дардига дармон бўлишга бел болаган хокисорларимиз. Бундай ҳазм қила олмай-диган даражада нафратни сақлаш қийин. Видеони кўргач шу каби мудиралардан нафратландим. Нафратни жим туриб кузатиб бўлмас экан.

Ватан... Ҳолингдан хабардор одамларинг кўп. Лекин уларнинг ҳаммаси ҳам ҳар бир кунингдан огоҳ бўлавермайди. Кимдир касбида фидойи бўлиб элнинг дуосини олади. Яна кимдир ўзига берилган мансаб, мартабасини улуг қилиб, кибр-ҳавога берилади. Бу Ватаннинг улуг халқи, буюк тарихи ҳақида унутганлар йўқ эмас орамизда. Муаззам ҳаётнинг барҳаёт илдишлари асрлар оша эзгуликдан сўзлаб келяпти. Айниқса, эртаимиз эгаларининг бугунги тақдири ҳақида жон куйдириб ишлаётган жафокашларимиз осонлик билан ҳақиқат манзилга етиб бормаётгани кишини изтиробга солади.

Кечагина интернет тармоқларида Жиззах вилояти МТМ бошқармаси бошлиғи, “Соғлом турмуш медали” соҳибаси Феруза Солиевани фош қилувчи видео тарқади. Бу лавҳани тарқатганлар аслида ким ва нима мақсадда бу ишга қўл уришди?

Масала оддий. Янги раҳбар Феруза Солиева куйинчак. Ўз ўрнини кабинетда деб билмайди. Халқ дарди билан яшашни афзал билади. Айниқса, келажак вояларига ҳаётига бефарқ қаролмаганлиги боис, ҳақиқат излаб, вилоятнинг ҳар бир мактабгача таълим муассасасида бўлишни, ватанимиз бу ёруғ оламдаги энг катта бойлик, унинг эгалари эса келажакимиз дея, адолат излаб йўлга чиқади. Аммо вилоятнинг МТМ лари тизимидаги ҳақ йўлида ҳақиқат билан юзлашиши қийин кечади. Беором қалб эгаси Феруза Қахрамоновна болажонларнинг ҳар кунлик озиқ-овқат рационидаги тартиб-интизомни текширганида, болалар ҳақида хиёнат қилинаётганлигига гувоҳ бўлади. Ишлар дуруст кетмаётганлиги аниқ. Ҳукуматимиз томонидан яратиб

берилган имкониятлардан тўлиқ фойдаланмаслик оқибати, қатъий талабчанлик ишлари ўлда-жўлда эканлиги, бу тизим бўйича вилоятда оқсаш, талон-торожлик авж олганлигидан хавотирга тушган янги раҳбар адолат ўрнатишни хоҳлайди. МТМдаги тизимни оёққа тургазиш, “тили битта” раҳбарларни энгиб ўтиш анча мушкул иш эканлигидан туну-кун мижжа қоқмайди. Қўл силтаб, бу соҳани яна ўз ҳолича ташлаб кетишни ўйлайди. Умри давомида ўзи яшаётган азиз тупроққа бир гиёҳ экмай, уни вайрон қил-

Халқ фикри ҳамиша уйғоқ. Мамлакатимиз раҳбари юртимизда таълим тизимининг ҳар бир соҳасида буюк ўзгаришларни қўллаб-қувватлаб келаётган бир пайтда адолатсизлик қурбонига айланаётган жажжи гўдақларимиз ҳақида хиёнатни кўриб-билиб туриб, бундай хиёнатни қандай кечирши мумкин!?

гувчила р қаторида бўлишни сира ис-тамайди. Шундай экан, ўзбек халқининг “умид”лари бўлмиш беғубор болажонларнинг оламга боқаётган кўзлари, сўзлари билан бирга дадил қадам ташлашни маъқул кўрди.

Халқ фикри ҳамиша уйғоқ. Мамлакатимиз раҳбари юртимизда таълим тизимининг ҳар бир соҳасида буюк ўзгаришларни қўллаб-қувватлаб келаётган бир пайтда адолатсизлик қурбонига айланаётган жажжи гўдақларимиз ҳақида хиёнатни кўриб-билиб туриб, бундай хиёнатни қандай кечирши мумкин!?

Бугун беғубор болажонлар ростгўй кўзлари билан кўзимизга боқиб турса-ю биз уларни англамасак... Маорифга ёрдам беришни ўртадаги ниқобни ечишни, юрт болаларини алдамасликни ўргана олмасак!? Ахир иқболи кулган истиқлол боласини — сардорларини, иқтидорларини фидойилигимиз билан асрамасак, айтинг, эртанги кундан умид қила оламизми? Агар мамлакатимиз бўйича бахтиёр болажонларга қуриб битказилган чиройли бинолар, ажратилаётган озиқ-овқат-

ларни сидқидилдан тўғри тақсимласак, ватан болалари камқон ва нимжон бўлиб ўсмасди. Кун бўйи онаси ишда, боласи боғчада бўлса. Устига-устак уларга ажратилган гўшт маҳсулотлари чўнтакка тушса. Қани бунда эзгулик, юрт тақдирига эътибор!?

Мамлакатимиз раҳбари айтганидек, қилинажак барча эзгу ишларимизда фарзандларимиз тақдири бор. Миллат оналарига, миллат аёлига ишониш ҳисси бизни хотиржам этмаяптими? Асл ва тоза наслимиз билан Ўзбекистон байроғини фахрланиб кўтаришга нега кучимиз етмасин? Ахир биз фақат соғлом авлод насларни келажакка бошламаяпмизми? Ҳар бир ишда адолатли бўлишни, халқдан дуо олишни болаларимизга ўзимиз ўргатмасак, қалбига нур олиб кирмасак, қандай ОНА БЎЛДИК-КИ, ОНАЛАР ИЛМИНИ УНУТГАН БЎЛСАК...

Улуг китобларда “Сиз бизга илмли оналарни беринг, биз сизга даҳоларни қайтарамиз”, дейилган бўлса-ю, бепарво бўлиб юрсак, норасида болалар ҳақида хиёнат қилиб яшасак!? Цивилизациянинг мақсади ҳам текинхўрларни йўқотиб, меҳнатни рағбатлантириш эмасми...

Таъриба, билим, қузатувчанлик ва меҳрибонлик бор жойда ўсиш бор-ку ахир! Устозларни қадрлашни, болаларни эъзозлашни ўрганиб яшаётган Феруза Қахрамоновна ҳаётда қандай бўлса, шундайлигича беғуборлигини қузатганимизда, ўз вазифасини меҳр билан бажараётган заҳматкаш миллат онасини тимсолини кўрдик. Тушунаман, баъзан бу беғуборлик, ватансеварлик унинг жонига азоблар беради. Қилаётган ибратли ишлари эса вақтлар ўтиб, кўнглини роҳатга тўлдирди.

Дарҳақиқат, ўтмиш яхшилик ва ёмонликларга бирдек дойдир. Мардлар ёнида номардлар бўлиши, садоқат ёнида хиёнат туриши азалдан маълум. Шунинг учундир ҳар қандай топшириқни бажарилишига бир киши ва фақат биригина одам масъулиятни елкасига олмоғи шарт. Мамлакатимизнинг таълим соҳасида жонқуярларимиз кўп. Ўз вазифасини ишонч ва меҳр билан бажараётган ана шундай юртдошларимиз сафида Жиззах вилояти МТМ бошқарма бошлиғи Феруза Солиева ҳам бор. У болалар ҳақида хиёнат қилувчилар билан асло келиша олмаслигини амалда исботлаб келаётгир. Мақсад битта — ҳалоллик ва фидойиликдир.

Маъсуда ЁҚУБОВА

Муассислар:

Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси.

Ўзбекистон экологик ҳаракати.

Ўзбекистон Нодавлат нотижорат ташкилотлари миллий ассоциацияси.

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси.

**Бош муҳаррир
Мақсуд ЖОНИХОНОВ**

Тахрир ҳайъати:

Адҳам Бекмуродов
Акмал Саидов
Ақтам Ҳайитов
Нарзулло Обломуродов
Адҳам Икромов

Газета тахририятнинг компьютер бўлимида саҳифаланди.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босма-хонасида чоп этилди.

Манзил: Буюк Турон кўчаси 41.

Буюртма рақами Г-508
Адади: 2016.

Пайшанба куни чиқади.
Қоғоз бичими А-3, ҳажми 2 босма табоқ. Баҳоси келишилган нарҳда.

Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигида 2006 йил 0010-рақам билан рўйхатга олинган.

ISSN 2010-7722

Навбатчи: Дилбар Маҳмудова

100000, Тошкент шаҳри
Матбуотчилар кўчаси 32.
Маълумот учун телефонлар:
(71) 233-72-77,
233-91-55

Реклама ва эълонлар учун:
Электрон почта:
jamiyat@mail.uz
Газета индекси — 131
“ЖАМИЯТ”дан олинган маълумотларда манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

ЎЗА якуни:
Топширилган вақти: 17:05

1 2 3 4 5 6

**ҚИСҚА
САТРАЛДАРДА
ЎҚИНИҒ!**

Давлат божлари, йиғимлар, жарималар ва бошқа мажбурий тўловларни онлайн режимда тўлаш имконияти яратилади.

ҚУТУРИШ КАСАЛЛИГИДАН ОГОҲ БЎЛИНГ!

Самарқанд шаҳрида қутуриш касаллигига қарши кураш мавзусига оид семинар ўтказилди.

Тадбирда Самарқанд шаҳар ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш бўлими, Фавқулодда ва-

зиятлар, Соғлиқни сақлаш бошқармалари ва Санитария-эпидемиологик осойишталик маркази, Ободонлаштириш бошқармаси ва Тиббиёт бирлашмаси ходимлари иштироки этишди.

Семинар аввалида қутуриш касаллиги тўғрисида йиғилганларга батафсил маълумотлар берилди. Шунингдек, аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш, ҳайвонларда қутуриш касаллиги тарқалишининг олдини олиш, эгасиз, дайди итларни тутуш ва сақлашда зарур чора-тадбирларни амалга ошириш лозимлиги хусусида фикр юритилди.

Тадбирда қутуриш аниқланганда унга қарши кураш бўйича ҳамкор ташкилотлар ходимлари иштирокида амалий машғулотлар олиб борилди.

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИДА СЕМИНАР ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Фарғона вилояти ҳайвонлар касалликлари ташхиси ва озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги давлат марказида “Одамлар ва ҳайвонлар ўртасида қутуриш касаллиги тарқалишини олдини олиш” мавзусида ўқув-амалий семинар ўтказилди.

Ветеринария мутахассислари иштирок этган тадбирда вилоятда ҳайвонлар касалликларига, хусусан қутуриш касаллигига қарши кураш ва унинг олдини олиш бўйича амалга

ошириладиган ишлар таҳлил қилинди.

Семинар давомида мазкур касаллик профилактикаси, этимологияси ва унга қарши кураш чоралари бўйи-

ча сўз юритилди.

Шунингдек, мутахассисларнинг меърий-ҳуқуқий ҳужжатлар билан ишлаш ва ижро интизоми масалаларига эътибор қаратилди.

НУРОТАДА НОҚОНУНИЙ РАВИШДА ҚАССОБЧИЛИКНИ ЙЎЛГА ҚЎЙГАНЛАР ФАОЛИЯТИГА ЧЕК ҚЎЙИЛДИ

Давлат ветеринария хизмати ҳамда ИИБ Карантин бўлими ходимлари ҳамкорлигида ташкил этиладиган рейд тадбирлари давом этмоқда.

Тадбир доирасида Навоий вилоятининг Нурота туманида ноқонуний равишда чорва ҳайвонларини сўйиш фаолияти билан шуғулланувчи шахслар аниқланди.

Ўтказилган текширувлар ва кўрилган чора-тадбирлар давомида мазкур шахслар фаолияти тўхтатилди ҳамда уларга белгиланган тартибда чора кўрилди.

ТАЖРИБА ХЎЖАЛИГИДАГИ МИНИ ЦЕХ ФАОЛИЯТИ

Самарқанд ветеринария медицинаси институтининг Ўқув-тажриба хўжалиги (ДУК)да Паррандачилик мини цехи ташкил этилди. Ушбу ўқув-тажриба ва ишлаб чиқаришга мўлжалланган мини фабриканинг очилиш маросимида институт ректори, профессор Х.Б.Юнусов, соҳа проректорлари, факультет деканлари, кафедра мудирлари ҳамда профессор-ўқитувчилар иштирок этишди.

Объектнинг очилиш маросимида институт раҳбари Х.Б.Юнусов ушбу паррандачиликка ихтисослашган цех ўқув-тажриба ва ишлаб чиқаришга мўлжалланганлиги ва бугунги кунда 3 минг бош “Ioman sendi” парранда (товуқ) зоти боқилаётганлиги, ушбу хўжалик бир неча йиллардан буён фаолият кўрсатмаётган хўжаликка қарашли бинода ишга туширилганлигини таъкидлади.

Маълумки, бугун ушбу йўналишда мамлакатимизда ҳукуратимиз ва шахсан Президентимиз томонидан бир неча қарор ва фармонлар қабул қилинган бўлиб, ҳудудларда мазкур қарорлар ва меърий ҳужжатларнинг ижросини таъминлаш, кичик бизнес вакиллари қўллаб қувватлаш, соҳани илм - фан нуқтаи - назаридан ривожлантириш борасида самарали ишлар олиб борилмоқда.

Мазкур мини цех фаолиятида

Институтда ушбу йўналишда амалга ошириладиган илмий-тадқиқот ишлари ютуқлари, илғор тажрибаларни амалиётга жорий этиш, шунингдек, таълимни тажриба билан

боғлаган ҳолда биргаликда олиб бориш назарда тутилган. Ҳамда бакалавр йўналишида таълим олаётган талаба-ёшлар мазкур цехда малака ва кўникмаларини ҳам ошириб боради.

Тадбир иштирокчилари очилиш маросимидан сўнг паррандачилик цехи билан яқиндан танишиш ва унинг келгуси фаолияти юзасидан ўзаро фикр-мулоҳазалар билан ўртоқлашди.

Хизматлар лицензияланган.

"TWINNING PROGRAM" ЛОЙИҲАСИ КООРДИНАТОРИ САМВМИДА

АҚШ Миннесота Университети вакили Твиннинг лойиҳаси координатори, Ветеринария медицинаси коллежи профессори Мария Сол Перес Самарқанд Ветеринария медицинаси институтига ташриф буурди. Лойиҳа координатори институт ректори, профессор Х.Юнусов қабулида бўлди ва учрашувда СамВМИ илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор, профессор А.Даминов, Халқаро алоқалар бўлими бошлиғи И.Бўтаева, Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш давлат қўмитаси вакили А.Сафаровлар иштирок этди.

Мазкур лойиҳа Самарқанд ветеринария медицинаси институти ва Миннесота ветеринария медицинаси университети (АҚШ) ҳамкорлигида амалга оширилади. Лойиҳанинг асосий координаторлари Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш давлат қўмитаси бўлим бошлиғи Алишер Сафаров (Ўзбекистон), Миннесота ветеринария медицинаси университети профессори Андрес Переслардир. 2020-2023 йилларда амалга ошириладиган “Twinning Program” лойиҳаси учта босқичда, яъни баҳолаш, ўқитиш ва янги ўқув дастурини ишлаб чиқиш тарзида амалга оширилади. Ҳа, бир босқич гибрид модель ёрдамида Ўзбекистондаги семинар ва маҳорат дарслари, Самарқанд ветеринария медицинаси институти профессор-ўқитувчиларининг Миннесота ветеринария медицинаси университетида қисқа ва узоқ муддатли ташрифлари ва электрон таълим бўйича фаолиятни ўз ичига олади.

Ушбу лойиҳа Самарқанд ветеринария медицинаси институти ва Миннесота университетининг 2019 йилда ўтказилган “Twinning” гача бўлган лойиҳанинг давоми сифатида амалга оширилади. Лойиҳанинг умумий суммаси 369 988 АҚШ долларини ташкил этади.

Лойиҳа мутасаддилари СамВМИ ўқув ишлари проректор А.Элмуродов билан учрашиб, лойиҳа доирасида амалга ошириладиган ишлар юзасидан фикр-мулоҳазалар алмашди. Лойиҳа координаторлари 3 кун давомида Самарқанд Ветеринария медицинаси институтида бўлди ва институт фаолияти билан яқиндан танишди.

Музокаралар давомида Ветеринария таълимини 5 йиллик босқичга олиб чиқиш юзасидан ишлаб чиқилиши режалаштириладиган ўқув режаси ва фан дастурлари муҳокама этилди.

Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш давлат қўмитаси
Ахборот хизмати

ҚИСКА
САТРЛАРДА
ЎҚИҲ!

Тўлов-контракт асосида ўқиш учун таълим кредити ажратишнинг янги тизими йўлга қўйилади.